

Toelichting startstreepmutaties vanaf 2017

Inleiding

In het bestuurlijk overleg op 25 april 2016 is ingestemd met het doorschuiven van een aantal mutaties richting de septembercirculaire 2016 en met het gegeven dat de mutaties vanaf 2017 tot aanpassingen in het budget leiden. Het gaat om:

1. overgangsrecht Volledig Pakket Thuis,
2. VG3,
3. K-codes GGZ-B 18-23 jarigen,
4. effect omzetting tijdelijke AWBZ-verblijfsindicaties naar Wlz-indicaties voor onbepaalde tijd aflopen overgangsrecht Wlz-indiceerbaren,
5. doorstroom GGZ-B,
6. herinstromers Wlz,
7. tijdelijk verblijf LVB.

Deze mutaties betreffen taken die voor gemeenten wegvallen of erbij komen doordat groepen cliënten feitelijk in een ander domein terecht komen/zijn gekomen. Deze mutaties hebben dus te maken met verkeerde veronderstellingen in de budgettoedeling per 1 januari 2015 (een foutieve startstreep). Indien in het kader van de uitvoering van beleid meevallers of tegenvallers zich voordoen bij gemeenten, Wlz en Zvw, dan is zoals hiervoor genoemd geen sprake van communicerende vaten. Uit hoofde van deze uitgangspunten is geen aanleiding voor budgetwijzigingen.¹

Hieronder volgt een totaaloverzicht met daarin alle mutaties gerelateerd aan de startstreep waarvoor is afgesproken om deze in de komende septembercirculaire 2016 en de begrotingen van het gemeentefonds en VWS voor het jaar 2017 te verwerken.

Uitkomsten/boekingen startstreepmutaties:

	Omschrijving en bedrag in mln euro	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	overgangsrecht VPT	-24,2	-12,1	-6,1	-6,1	0,0	0,0
2	VG3 meerjarig	-19,5	-32,5	-32,5	-32,5	-32,5	-32,5
3	GGZ-B-cliënten K-codes 18-23 jaar	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0
4	effect omzetting tijdelijke AWBZ-verblijfsindicaties naar Wlz-indicaties voor onbepaalde tijd	-37,0	-36,3	-35,1	-33,9	-32,8	-31,6
5a	Wlz-indiceerbaren Jeugd	0,0	30,4	60,8	60,8	60,8	60,8
5b	Wlz-indiceerbaren Wmo2015	0,0	2,9	5,9	5,9	5,9	5,9
6	doorstroom GGZ-B	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7a	herinstromers Wlz deel Jeugd	-30,2	-42,6	-42,6	-42,6	-42,6	-42,6
7b	herinstromers Wlz deel Wmo 2015	-114,3	-161,4	-161,4	-161,4	-161,4	-161,4
8	tijdelijk verblijf LVB	60,4	60,4	60,4	60,4	60,4	60,4
12	Totale mutatie (saldo 1 t/m 8)	-224,8	-226,1	-185,6	-184,4	-177,2	-176,0
12a	waarvan saldo Jeugd (3+5a+7a)	-65,2	-47,2	-16,8	-16,8	-16,8	-16,8
12b	waarvan saldo Wmo 2015 (rest)	-159,6	-178,9	-168,8	-167,6	-160,4	-159,2

¹ Zie ook de meicirculaire 2016.

Toelichting mutaties

Hieronder volgt voor de volledigheid per mutatie een toelichting. De bronbestanden zijn in het bezit van de VNG en de gemeenten.

1. Overgangsrecht VPT

Toelichting

Het overgangsrecht voor mensen met een Volledig Pakket Thuis met een lage zzp is levenslang verlengd waardoor de kosten ten laste blijven van de Wlz. Het budget voor de Wmo 2015 is echter hier niet voor gecorrigeerd, waardoor sprake is van een meevaller van gemeenten van € 24,2 miljoen in 2016.

Het jaar 2016 wordt niet gecorrigeerd. Vanaf 2017 wordt het gemeentefonds neerwaarts bijgesteld met een bedrag van € 12,1 miljoen in 2017 aflopend tot een bedrag van € 6,1 miljoen in 2019.

De onderbouwing hiervan is als volgt. De basis wordt gevormd door de groep die in 2015 gebruik maakte van het overgangsrecht. Dit betrof 1.163 cliënten met totale zorgkosten van € 38 miljoen (bron NZa).

VPT met laag zzp en overgangsrecht	VPT (V&V1-3)
Aantal plekken 2015	1.163
Zorgkosten per plek	€ 32.987
Zorgkosten in mln euro	38

In het budget van de Wmo 2015 is er rekening meegehouden dat deze groep per 2016 zou overgaan naar gemeenten. Omdat het gaat om oude cliënten is daarbij rekening gehouden dat de cliënten geleidelijk zouden uitstromen (overlijden). Het gemeentelijk budget bevat in 2016 op basis van dit afbouwschema, het aantal plekken en de zorgkosten per plek een bedrag van € 24,2 miljoen hetgeen terugloopt tot € 6,1 miljoen in 2019. Dit bedrag is in onderstaande tabel onderbouwd via reeks 3.

Correctie startfoto overgangsrecht VPT	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Afbouwschema jaar-op-jaar (geleidelijk tm 2019)	-50%	-25%	-12,5%	-12,5%	0%	0%
1. Aantal cliënten VPT bij afloop overgangsrecht	582	291	145	145	-	-
2. Zorgkosten per cliënt	€ 32.987	€ 32.987	€ 32.987	€ 32.987	€ 32.987	€ 32.987
3. Bedrag zorgkosten VPT in Wmo2015 : 1x2 (mln euro)	24,2	12,1	6,1	6,1	0,0	0,0

2. VG3 Meerjarig

Toelichting:

In het Zorgakkoord 2014 is het extramuraliseren van VV4 en VG3 teruggedraaid. In het budget Wmo 2015 is voor het terugdraaien van het extramuraliseren van VG3 geen correctie doorgevoerd en nog steeds verondersteld dat 25% van deze cliënten geleidelijk zou overgaan naar gemeenten. Dit betekent dat een bedrag van afgerond € 19,5 miljoen (effect 2016) en vanaf 2017 afgerond € 32,5 miljoen (effect 2017) onterecht onderdeel uitmaakt van de integratie-uitkering Sociaal domein. Dat is een voordeel voor gemeenten.

In het overhedenoverleg van 29 mei 2015 is afgesproken om het beschikbare budget tot en met 2017 (groeiruinimte en extramuralisering) uit te keren. De meerjarige doorloop van de 'plakken' 2016 en 2017 wordt vanaf 2017 structureel teruggehaald uit het gemeentefonds.

De onderbouwing hiervan is als volgt. De basis wordt gevormd door de groep die in 2014 gebruik maakte van intramurale zorg op grond van een indicatie VG3. Dit betrof 12.474 cliënten met totale extramurale (gemeentelijke) zorgkosten van € 520 miljoen (bron NZa). Het gaat daarbij met name om begeleiding, dagbesteding, vervoer en huishoudelijke hulp. Voor deze groep is verondersteld

dat vanaf 1 januari 2015 over een periode van 10 jaar geleidelijk 25% zou worden geëxtramuraliseerd. Deze veronderstelling is gebaseerd op de uitgangspunten bij de hervorming van de langdurige zorg.²

Basisgegevens VG3	
Aantal plekken 2014	12.474
Zorgkosten per plek extramuraal VG3	€ 41.655
Zorgkosten in mln euro	520

Op basis van het geleidelijke afbouwschema voor VG3, het aantal plekken en de zorgkosten per plek is een bedrag van € 6,5 miljoen in 2015 oplopend tot € 32,5 miljoen structureel vanaf 2017 toegevoegd aan het Wmo 2015-budget. Dit bedrag is in onderstaande tabel onderbouwd via reeks 3.

Correctie startfoto VG3	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Afbouwschema jaar-op-jaar (10 jaar vanaf 2015)	-5%	-10%	-10%				
Afbouwschema (cumulatief)	-5%	-15%	-25%				
Idem, toegepast op 25% VG3	-1,25%	-3,75%	-6,25%				
1. Aantal naar extramuraal VG3 t/m 2017	156	468	780	780	780	780	780
2. Zorgkosten per cliënt	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655
3. Bedrag zorgkosten VG3 in Wmo2015 : 1x2 (mln euro)	6,5	19,5	32,5	32,5	32,5	32,5	32,5

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2013/04/25/hervorming-van-de-langdurige-ondersteuning-en-zorg>

3. K-codes GGZ-B-cliënten 18-23 jaar

Toelichting:

Bij de hervorming van de langdurige zorg is het gehele budget dat gemoeid gaat met de K-codes (toeslag op de zpz's kinder- en jeugd psychiatrie) onterecht voor alle jeugdige GGZ-B cliënten van 18-23 jaar naar de gemeenten overgeheveld. Dit is onterecht gezien de groep 18-23 jarigen onder de Wlz valt. De middelen die hiermee gemoeid gaan, dienen overgeheveld te worden van de Jeugdwet naar de Wlz/Zvw.

Op grond van onderzoek³ blijkt dat van de totale doelgroep 46,5% de groep 18-23 jarigen betreft. De totale omvang van de K-codes betreft € 72 miljoen⁴, waardoor het uit te nemen bedrag neerkomt op € 35 miljoen structureel.

Het jaar 2016 wordt niet gecorrigeerd en vanaf 2017 wordt het gemeentefonds structureel neerwaarts bijgesteld op grond van de hiervoor genoemde berekening (€ 35 miljoen).

Correctie startfoto K-codes	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bedrag K-codes opgenomen in Jeugdwet	72	72	72	72	72	72	72
Correctie voor > 18 jaar	-46,5%	-46,5%	-46,5%	-46,5%	-46,5%	-46,5%	-46,5%
Correctie startfoto (mln euro)	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0	-35,0

4. Overgangsrecht levenslang

Toelichting

Alle cliënten met een verblijfsindicatie voor een hoog zpz op 31 december 2014 hebben een overgangsrecht gekregen van onbepaalde tijd.⁵ Dat geldt dus ook voor de (vaak jonge) cliënten die onder de AWBZ een tijdelijke indicatie hadden. Dit betekent dat deze cliënten ook bij een afnemende zorgbehoefte recht houden op de Wlz. Onder de AWBZ zou een deel van deze cliënten terugstromen naar extramurale zorg. Door het overgangsrecht voor onbepaalde tijd zullen deze cliënten structureel hun extramurale zorg (bijvoorbeeld in de vorm van mpt of pgb) afnemen ten laste van de Wlz in plaats ten laste van de Wmo of de Jeugdwet. Ten opzichte van de startfoto is dit een voordeel voor gemeenten.

Onderstaande tabel laat zien dat het volgens gegevens van het CBS gaat om circa 1.000 cliënten. Uitgaande van een gemiddeld bedrag aan extramurale zorg voor deze groep van € 41.655 (conform zorgkosten VG3) levert het 'dichtmetselen van de Wlz' voor gemeenten in 2015 een meerjarig voordeel op van € 39 miljoen ten opzichte van de startfoto.

Reguliere doorstroom naar extramurale zorg	Aantal (CBS)	Gemeentelijke zorgkosten	Bedrag in mln euro
VG03	362	€ 41.655	15
VG04	88	€ 41.655	4
VG05	30	€ 41.655	1
VG06	356	€ 41.655	15
VG07	76	€ 41.655	3
VG08	14	€ 41.655	1
totaal VG3-8	926		39

Vanwege de relatief jonge leeftijd van de VG-cliënten met tijdelijke verblijfsindicaties (gros jonger dan 35 jaar) zal de afbouw van deze groep naar verwachting zeer geleidelijk verlopen. Daarom is voor de afbouw een schema aangehouden van 3% per jaar (afbouw in 33 jaar naar nul).

³Bron: Kinderen en jeugdigen GGZ in de ZPP-systematiek, HHM oktober 2009

⁴Bron: NZa 2012

⁵Uitgezonderd de GGZ-B, voor hen geldt een overgangsrecht van 3 jaar.

Het bedrag aan extramurale zorgkosten dat door het dichtmetselen van de Wlz niet overgaat naar de Wmo bedraagt € 36 miljoen in 2017 geleidelijk aflopend tot € 32 miljoen in 2021 (en nihil na het jaar 2048). Dit bedrag is opgenomen op reeks 3. Voor periode na 2022 dient een nieuwe afspraak te maken bij een volgend kabinet.

Overgangsrecht Wlz levenslang	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Afsbouwschema (cumulatief 30 jaar)	100%	97%	94%	91%	88%	85%	82%
1. Aantal cliënten	926	898	870	843	815	787	759
2. Gemiddeld per cliënt	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655	€ 41.655
3. Bedrag zorgkosten overgangsrecht Wlz ten onrechte opgenomen in Wmo2015 : 1x2 (mln euro)	39	37	36	35	34	33	32

5. Aflopen overgangsrecht Wlz-indiceerbaren

Toelichting:

Het CIZ heeft in de periode t/m juni 2016 onderzocht of de Wlz-indiceerbaren in de Wlz blijven of teruggaan naar gemeenten/verzekeraars. Op basis van gegevens van het CIZ heeft VWS een raming gemaakt van de zorgkosten gemoeid met de Wlz-indiceerbaren die overgaan. Hierbij is dezelfde methodiek gehanteerd zoals gebruikt bij de eerdere raming Wlz-indiceerbaren ('de 13.000'). Deze rekenmethodiek is vorig jaar door Deloitte getoetst en akkoord bevonden.

Vanuit het CIZ zijn de aantallen cliënten en de geïndiceerde functies bekend van de cliënten die niet zijn toegelaten tot de Wlz en teruggaan naar de gemeenten en de Zvw (totaal aantal cliënten 3.392 waarvan 2.762 cliënten 18 min en 630 cliënten 18 plus). Vervolgens zijn de aantallen vermenigvuldigd met de eerder getoetste tarieven. Voor de verdeling Zorg in Natura en pgb is dezelfde verdeling als bij de eerdere raming aangehouden.

Bij de eerdere uitname voor de Wlz-indiceerbaren vanuit het gemeentelijke domein is rekening gehouden met de van toepassing zijnde korting voor het Jeugd domein (5%) en het Wmo-domein (11%). Er is dus niet meer uit het gemeentelijk domein gehaald dan wat aan het gemeentelijk domein voor deze groep is toegevoegd. Bij de berekening van de teruggave van de middelen gemoeid met de 3.392 cliënten is het budget niet gecorrigeerd voor een korting. Dit is dus in het voordeel van gemeenten.

Tot slot zijn op basis van de beschikbare gegeven over de verdeling naar leeftijd en functie de bedragen toegedeeld aan de domeinen. Omdat het overgangsrecht is verlengd met een half jaar tot 1 juli 2017⁶ gaat het bij jeugd om een bedrag van € 30,4 miljoen in 2017 en structureel € 60,8 miljoen. Voor de Wmo 2015 betreft de toevoeging € 2,9 miljoen in 2017 en structureel € 5,9 miljoen.

De onderbouwing per gemeentelijk domein is in de tabel opgenomen op basis van Aantal cliënten vermenigvuldigd met het gemiddeld bedrag van de indicatie. Het gemiddelde bedrag per terugkerende cliënt ligt bij jeugd circa 2 maal zo hoog als bij de Wmo2015 (€ 23 duizend euro versus € 10,5 duizend euro). Dit verschil volgt 1-op-1 uit de indicatiegegevens van de betreffende cliënten van het CIZ. Bij de jongeren is relatief vaak sprake van behandeling groep (dagbesteding), terwijl bij de 18 plussers relatief vaker sprake is van persoonlijke verzorging en verpleging (Zvw-domein).

Afloop overgangsrecht Wlz-indiceerbaren	2017	2018	2019	2020	2021
Jeugd					
1. Aantal	2.762	2.762	2.762	2.762	2.762
2. Bedrag per cliënt (in euro)	€ 11.587	€ 23.173	€ 23.173	€ 23.173	€ 23.173
3. Toevoeging Jeugdwet in mln euro (1x2)	30,4	60,8	60,8	60,8	60,8

⁶ Brief Tweede Kamer, Afronding herindicatietraject "Wlz-indiceerbaren", 7 juli 2016

Wmo 2015					
1. Aantal	630	630	630	630	630
2. Bedrag per cliënt (in euro)	€ 5.236	€ 10.473	€ 10.473	€ 10.473	€ 10.473
3. Toevoeging Wmo 2015 in mln euro (1x2)	2,9	5,9	5,9	5,9	5,9

6. Doorstroom GGZ-B

Toelichting:

VWS geeft aan dat de doorstroom naar gemeenten in 2015 is achtergebleven ten opzichte van eerdere jaren. Daarbij geldt dat deze cliënten niet kunnen worden 'uitgeplaatst' naar beschermd wonen, waardoor deze groep langer 'blijft hangen' in de klinische GGZ-B in de Wlz. Zeker ook omdat elke GGZ-cliënt overgangsrecht heeft tot 1-1-2018.

Bij de hervorming van de langdurige zorg was ervan uitgegaan dat de doorstroom van GGZ-B naar gemeenten stabiel zou blijven. Het blijkt echter uit cijfers van Vektis en het Zorginstituut dat de afbouw van het aantal GGZ-B-plekken ruim 10% achterblijft bij de raming.

De verminderde doorstroom vanuit GGZ-B naar beschermd wonen zou leiden tot extra kosten in de Wlz van € 25 miljoen per jaar. Bij de startfoto is ervan uitgegaan dat de doorstroom stabiel zou blijven en is dit bedrag van € 25 miljoen structureel opgenomen binnen het gemeentelijk budget voor beschermd wonen (ad circa € 1,5 miljard in 2017).

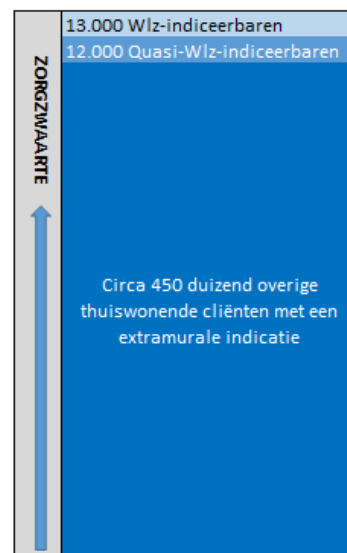
Gemeenten geven echter aan dat door verschillende omstandigheden bij gemeenten mogelijk te weinig plekken vrijkomen om de doorstroom uit GGZ-B op te vangen. Dit hangt onder meer samen met het beroep dat vanuit andere doelgroepen (bijvoorbeeld toegelaten vluchtelingen) wordt gedaan op een beschermde woonomgeving.

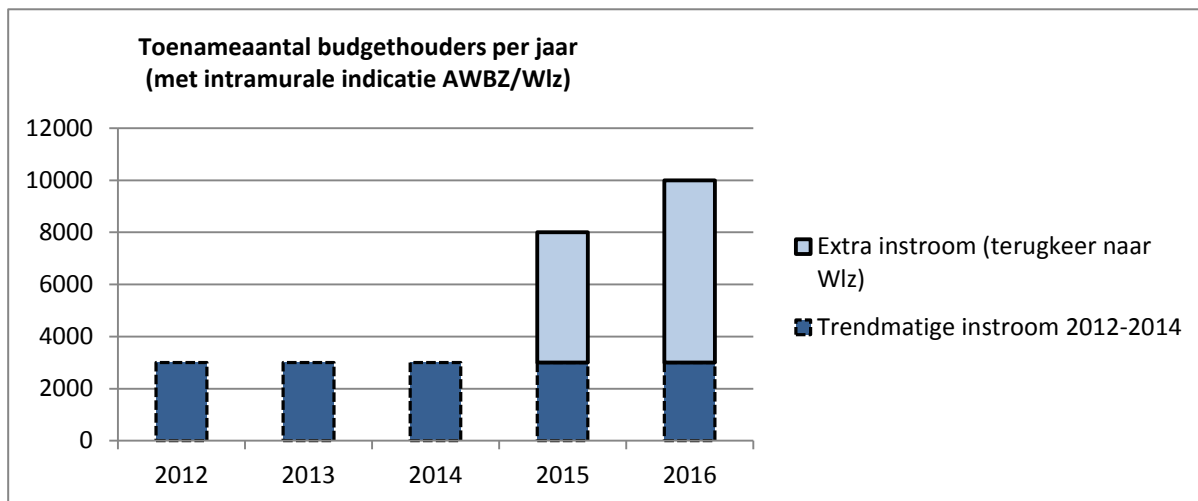
Afgesproken is dat deze uitname niet zal plaatsvinden.

7. Herinstromers WLz (per 2015)

Toelichting:

- Bij de hervorming van de langdurige zorg zijn de AWBZ-middelen verdeeld op basis van het principe 'geld-volgt-cliënt'. Cliënten met een extramurale indicatie zijn per 1 januari 2015 met overgangsrecht overgegaan naar het domein van gemeenten en verzekeraars.
- Bij de herbeoordelingen in het kader van de afloop van het overgangsrecht AWBZ is gebleken dat een deel van deze groep aan het verkeerde domein is toebedeeld en een Wlz-profiel heeft.
- Het betreft hier cliënten met een zware zorgvraag die onder de AWBZ hun behoefte aan 'blijvend permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid' (het toegangscriterium van de Wlz) deels opvingen via de inzet van mantelzorg. Vanuit de AWBZ ontvingen zij de benodigde aanvullende formele zorg in functies en klassen (i.e. na aftrek van mantelzorg).
- Deze cliënten hebben zich eind 2014 niet gemeld voor het overgangsrecht Wlz-indiceerbaren, bijvoorbeeld omdat ze tevreden waren met het vooruitzicht van voortzetting van hun zorg door gemeenten/verzekeraars in 2015. Qua totale zorgvraag zijn ze echter vergelijkbaar met de groep Wlz-indiceerbaren. In de meicirculaire van het gemeentefonds is deze groep daarom als 'herinstromers Wlz' betiteld.
- Voor de correctie ten opzichte van de startfoto per 2017 gaat het om circa 12 duizend cliënten. Omdat deze groep voldoet aan het toegangscriterium stromen deze cliënten sinds medio 2015 terug naar de Wlz.
- Samen met de groep die wel als Wlz-indiceerbaren is herkend gaat het om de top qua zorgzwaarte van de circa 475 duizend thuiswonende cliënten. Schematisch is dit weergegeven in het

figuur aan de rechterzijde van deze pagina.

- Praktisch elke AWBZ-cliënt maakte gebruik van mantelzorg, waarbij ze dus de benodigde aanvullende formele zorg in functies en klassen ontvingen (i.e. na aftrek van mantelzorg).
- SCP-cijfers⁷ laten zien dat er circa 4,3 miljoen mantelzorgers zijn, waarvan 0,6 miljoen structureel (langer dan 3 maanden) meer dan 8 uur mantelzorg per week verstrekken in het kader van langdurige ondersteuning en zorg.
- De terugkeer van deze extramurale cliënten is zichtbaar in de statistieken van de Wlz. Met name bij het pgb is een scherpe stijging waarneembaar van de instroom. Over de periode 2012-2014 was de gemiddelde instroom van verblijfsgeïndiceerde budgethouders met een hoog zvp circa 3.000 per jaar, ofwel 250 per maand. Sinds medio 2015 (het begin van de herbeoordelingen door gemeenten) is deze instroom meer dan verdrievoudigd tot ruim 750 cliënten per maand. Dat zijn ruim 500 cliënten per maand meer dan de historische trend. De grafiek op de volgende pagina laat dit zien.
- Ook op grond van gegevens van het CBS⁸ blijkt dat sinds 2015 sprake is van een grote groep budgethouders die terugkomt vanuit gemeenten (per 31-12-2014 overgeheveld vanuit AWBZ naar gemeenten op basis van een indicatie zonder verblijf). In 2015 ging het om een terugstroom van budgethouders van 5.000 bovenop de reguliere instroom van 3.000. Deze trend heeft zich in 2016 (NZa-cijfers bekend t/m juni) op dezelfde voet voortgezet.
- Het CBS heeft in augustus een maatwerktafel gemaakt met gegevens op cliëntniveau van de groep die op 31 december 2014 was overgeheveld naar gemeenten en bij de herbeoordeling in 2015 bleek te beschikken over een Wlz-profiel en als zodanig met een pgb is toegelaten tot de Wlz. Gemiddeld is er voor deze cliënten een bedrag van € 17.000 euro opgenomen in het gemeentelijk budget (begeleiding, dagbesteding). Daarbij is rekening gehouden met de kortingen die bij de HLZ zijn verwerkt in de budgetten per domein.
- In totaal is bij de startfoto een bedrag van structureel € 204 miljoen opgenomen in het gemeentelijk budget (12 duizend cliënten maal € 17.000 euro). Daarvan betreft € 43 miljoen het Jeugdbudget en € 161 miljoen het Wmo 2015 budget. Dit dient naar oordeel van VWS te worden gecorrigeerd. Bij een correctie vanaf 2017 hebben gemeenten een voordeel van € 43 miljoen in 2015 en € 145 miljoen in 2016.

Her instromers Wlz	2015	2016	2017	2018 e.v.
Terugstroom cliënten naar Wlz (x 1.000)	2,5	8,5	12	12
Bedrag per cliënt gemeenten in euro's	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Correctie startfoto gemeenten (mln €)	-43	-145	-204	-204

⁷ Bron: Informele hulp: wie doet er wat?, blz 42. SCP december 2015

⁸ Bron: Maatwerktabellen CBS: Personen met Wlz-pgb naar aanvangskwartaal van eerste Wlz-pgb startend na 1 januari 2015 naar CIZ-indicatie op 31 december 2014 en WLZ-indiceerbaarheid medio 2014 en Personen met WLZ-pgb en zzv-indicatie waarvan eerste WLZ-pgb start na 1 januari 2015, maar voor 31 december 2015, naar indicatie op 31 december 2014

waarvan Jeugd (mln €)	-9	-30,2	-42,6	-432,6
waarvan Wmo 2015 (mln €)	-34	-114,3	-161,4	-161,4

Overige opmerkingen:

- Behalve bij pgb zijn er volgens de NZa ook herinstromers Wlz die een beroep doen op zorg in natura (modulair pakket thuis of vpt), zij het in minder grote aantallen dan bij pgb. Een indicatie daarvoor is terug te zien in de relatief sterke groei van het aantal cliënten met een aanspraak op de Wlz tussen 1 april 2015 en 1 april 2016. Het totaal aantal cliënten met een aanspraak op een hoog zzp Wlz is over die periode met 5% gegroeid⁹. Dat is aanzienlijk meer dan op grond van de demografische ontwikkelingen mocht worden verwacht (1,4%). Met de effecten op zorg in natura is bij de bedragen in bovenstaande tabel geen rekening gehouden. Daar zit dus een voordeel voor gemeenten die de gebruikelijke onzekerheden rond de raming op voorhand compenseren.
- In de technische uitlegssessie aan gemeenten op 19 augustus is door een gemeente aangevoerd dat er zich bij hen ook cliënten melden die weigeren een Wlz-indicatie aan te vragen (terwijl de gemeente vermoedt dat sprake is van een Wlz-profiel). Formeel kunnen gemeenten deze cliënten zorg weigeren en doorverwijzen naar het CIZ, maar in de praktijk doen gemeenten dat niet altijd. Dat leidt tot volgens de gemeentelijke vertegenwoordigers tot extra kosten voor gemeenten. Vanuit VWS is toegelicht dat deze nieuwe cliënten los staan van de groep quasi Wlz-indiceerbaren die per 31-12-2014 ten onrechte aan het gemeentelijk domein is toegedeeld. Het gaat immers om cliënten met een nieuwe zorgvraag. Ook is toegelicht dat per saldo geen extra kosten voor gemeenten optreden, juist omdat ten opzichte van de startfoto ook structureel meer cliënten direct tot de Wlz worden toegelaten. Het CIZ toetst immers behalve de 'oude groep' quasi Wlz-indiceerbaren ook alle nieuwe cliënten op hun zorgbehoefte, zonder rekening te houden met mantelzorg. Hierdoor valt het aantal nieuwe cliënten voor gemeenten structureel lager uit dan verondersteld bij de startfoto.

8. Tijdelijk verblijf LVB

Toelichting:

Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor (jong) volwassenen met een verstandelijke of licht verstandelijke beperking (VG-er of LVG-er) die tijdelijk de behoefte hebben aan begeleiding en/of behandeling in een beschermende woonomgeving. De middelen zijn echter niet overgeheveld naar de Wmo 2015. Dit komt doordat deze groep ook niet afzonderlijk herleidbaar is binnen de NZa gegevens. Door bureau HHM¹⁰ is onderzoek gedaan naar de aard en omvang van deze doelgroep.

Er is geen garantie of de steekproef betrouwbaar is en welke onderdelen van de kosten die worden meegenomen al onderdeel zijn van het gemeentefonds. In het rapport geven de onderzoekers aan dat het niet zondermeer mogelijk is om op basis van de beschikbare gegevens op grond van het onderzoek een betrouwbare extrapolatie te maken. De bandbreedte van de uitkomsten van het onderzoek is dan ook zeer groot: van € 27,2 miljoen tot € 298,6 miljoen.

VWS en VNG komen overeen dit bedrag voor het gemeentefonds structureel te verhogen met een bedrag € 60 miljoen. Het is niet vast te stellen wat de omvang (incl. kosten) van deze groep binnen de AWBZ was. Het is van belang te volgen wat de ontwikkelingen de komende tijd zijn bij de uitgaven van gemeenten voor deze groep.

29 augustus 2016

⁹ Bron: Kwartaalrapportage Wlz 2016-I van het CIZ (ontwikkeling van het aantal Wlz-indicaties tussen 1-4-2015 en 1-4-2016)

¹⁰ Bron: Onderzoek LVB 18+ Tijdelijke behoefte aan een beschermde woonomgeving in kaart gebracht, HHM juli 2016